

2021Z04350

(ingezonden 9 maart 2021)

Vragen van het lid Groothuizen (D66) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Rechtsbescherming over recente ontwikkelingen in Polen.

Bent u bekend met de recente zorgwekkende ontwikkelingen in Polen met betrekking tot de rechterlijke macht[1] en de vrijheid van media[2]?

Hoe beoordeelt u deze ontwikkelingen? Welke consequenties verbindt u hieraan?

Deelt u de mening dat (voorlopig) weinig uit de ingestelde artikel 7-procedures komt? [3]

Hoe beoordeelt u de stelling dat het rechtsstaatrapport van de Europese Commissie en de discussie daarover in de Raad van Ministers voornamelijk effectief is voor en tussen landen die democratische rechtstaten en te goeder trouw zijn?[4] Deelt u de mening dat dit instrument daarmee voor Polen en Hongarije niet zo effectief is? Zo nee, waarom niet? Ziet u mogelijkheden de effectiviteit van dit instrument ook richting deze lidstaten te vergroten?

Bent u van mening dat de inbreukprocedures die op dit moment tegen Polen lopen impact hebben op het gedrag van de Poolse regering? Zo ja, waar blijkt dat dan uit?

Bent u bekend met de brief die 5231 rechters naar de Europese Commissie hebben gestuurd?[5]

Bent u bekend met de reactie daarop van de Europese Commissie?[6]

Hoe beoordeelt u de uitspraak van de Europese Commissie: “Not all the rule of law concerns can be pursued through infringement actions”? Maakt u daaruit op dat de Europese Unie geen verdere inbreukprocedures tegen Polen aan gaat spannen?

Vindt u dat daarmee voldoende wordt gedaan aan de crisis in Polen? Zo ja, waarom? Zo nee, ziet u mogelijkheden om op andere manieren druk te zetten op de Poolse regering?

Bent u bereid hierover opheldering en waar nodig, om extra actie te vragen aan de Europese Commissie?

Hoe beoordeelt u de passage in dezelfde brief dat “there is no one single person or institution that can address all the concerns about rule of law and judicial independence in Poland”? Maakt u daar ook uit op dat de Europese Commissie naar andere actoren kijkt om de rechterlijke macht in Polen te ondersteunen? [7]

Zijn de recente ontwikkelingen voldoende aanleiding om alsnog een artikel 259 Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU)-actie te overwegen? Zo nee, waarom

niet? Zo ja, welke concrete stappen gaat u ondernemen?

Hoe beoordeelt u het idee dat de Europese Commissie gelijk om een voorlopige voorziening vraagt als zij een aan rechtsstatelijke vraagstukken rakende inbreukprocedure aanspant tegen een lidstaat, gezien de gevolgen voor de Europese rechtsorde? Deelt u de mening dat naleving van de uitspraken van het Hof tegen lidstaten automatisch binnen een strikte periode moeten worden afgedwongen met een dwangsom? Bent u bereid zich ervoor in te spannen dat dit vaker gaat gebeuren? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat de urgentie van de problematiek met de rechtsstaat in Polen een hardere en gedifferentieerde aanpak verdient? Zo nee, waarom niet? Welke mogelijkheden ziet u, zowel in EU-verband als bilateraal? Bent u bereid zich maximaal in te spannen om ervoor te zorgen dat de Europese Commissie onmiddellijk gebruik gaat maken van de Verordening budgettaire rechtsstaatconditionaliteit? Zo nee, waarom niet? Welke voorbereidingen heeft u al getroffen en welke gaat u op korte termijn treffen om dit instrument zo snel mogelijk in te laten zetten?

Deelt u de mening dat het maatschappelijk middenveld in Polen en Hongarije ondersteund dient te worden? Welke mogelijkheden benut u op dit moment om rechtsstaatverdedigers in deze landen te helpen?

Welke mogelijkheden ziet u om geld vanuit het Rights and Values programme naar non-gouvernementele organisaties in Polen en Hongarije te laten gaan? Brengt u dit punt onder de aandacht van de Europese Commissie? Gaat u zich inspannen, om ervoor te zorgen dat non-gouvernementele organisaties in Polen en Hongarije aanspraak kunnen maken op zoveel mogelijk geld uit dat fonds?

Kunt u deze vragen zo snel mogelijk, maar uiterlijk voor 23 maart 2021, beantwoorden?

[1] Notesfrompoland.com, 'Judge critical of Polish government barred from returning to work as dispute over judiciary deepens', 1 maart 2021, Judge critical of Polish government barred from returning to work as dispute over judiciary deepens (notesfrompoland.com).

[2] Notesfrompoland.com, 'Polish state oil giant completes media takeover as editor promises to defend independence', 2 maart 2021, Polish state oil giant completes media takeover as editor promises to defend independence (notesfrompoland.com).

[3] Nederlands Juristen Blad (NJB), 22 januari 2021, aflevering 3, pagina 204.

[4] Nederlands Juristen Blad (NJB), 22 januari 2021, aflevering 3, pagina 204.

[5] IUSTITIA and European Magistrates appeal to European Commission, 10 december 2020, IUSTITIA and European Magistrates appeal to European Commission - Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia

[6] TVN24.pl, 26 maart 2021, Ares (2020) 7844443, Letter Věra Jourová & Didier Reynders Members of the European Commission.

[7] TVN24.pl, 26 maart 2021, Ares (2020) 7844443, Letter Věra Jourová & Didier Reynders Members of the European Commission.